

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2019/20

Destinace (země, město): Belgie, Brusel

Jméno, příjmení: Adéla Mazurová

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Université Libre de Bruxelles, Centre d'Études Tchèques

Studium bohemistiky na Université Libre de Bruxelles (ULB) je určeno studentům zapsaným na slavistice, která je součástí katedry moderních jazyků a literatur.

Během akademického studia mají studenti mnoho příležitostí k výměnám a stážím v rámci akademické mobility (Erasmus+ na Univerzitě Karlově v Praze, speciální magisterský program „Master européen“, který je zaměřený na jazyky, historii a kulturu střední Evropy: studenti získají tzv. dvojí diplom ve spolupráci s Masarykovou univerzitou v Brně, Varšavskou univerzitou, Univerzitou v Lipsku, letními školami českého jazyka v Praze a v Brně).

Přehled kurzů

1. Denní kurzy (slavistika – kurzy českého jazyka), univerzitní studenti (věk 19-26 let)
  - a. BA1 (2x 60 min. týdně), 10 studentů
  - b. BA2 (4x 60 min. týdně), 5 studentů
  - c. BA3 (4x 60 min. týdně), 5 studentů
  - d. MA1 (2x 60 min. týdně), 3 studentů
  - e. MA2 (2x 60 min. týdně), 0 studentů
2. Večerní kurzy (fakultativní), neuniverzitní publikum (20-65 let)

Studenti 1. ročníku BA1 mají povinný kurz *Česká historie, kultura a jazyk*, v rámci něhož se zaměřujeme především na českou fonetiku, úvod do jazyka a na nejběžnější komunikační situace. Studenti se tak na konci akademického roku v češtině lépe orientují, a to přispívá k zvýšení jejich počtu ve 2. ročníku BA2, kdy si vybírají dva ze tří slovanských jazyků. Jedná se o ruštinu, češtinu a polštinu. Na ULB se vyučuje také slovinština jako výběrový předmět.

Kromě studentů slavistiky si češtinu od úrovně začátečník mohou zapsat také studenti jiných oborů jako volitelný předmět Tchèque I a II.

Výuka

1. Denní kurzy

- a. V kurzech BA1 používám *Fonetiku a fonologii češtiny pro cizince* (Fonetický ústav Filosofické fakulty UK) a učebnice *Čeština expres I a Čeština krok za krokem* (L. Holá, P. Bořilová), ve kterých se studenti seznámí se základními komunikačními situacemi. Doplňuji materiály např. z učebnic *Hry a aktivity pro výuku češtiny pro cizince A1.1* (Z. Malá), *Čeština pro cizince A1 a A2* (K. Vodičková, M. Kestřánková, A. Černá, D. Štěpánková, J. Veroňková), materiály z Národního pedagogického institutu ČR (zkouška z češtiny pro trvalý pobyt).
- b. V kurzech BA2 a BA3 vyučuji podle skript, která napsala jedna z bývalých lektorek, Dana Slabochová (*Langue tchèque, Cours élémentaire I, II*). Doplňuji materiály např. z *Communicative Czech Elementary Czech, Intermediate Czech* (I. Rešková, M. Pintarová), *Čeština krok za krokem a Čeština krok za krokem II* (L. Holá, P. Bořilová), *Čeština pro cizince, úroveň B1* (M. Kestřánková, K. Kopicová, G. Šnaidaufová). Příležitostně ve výuce používám články z časopisu *AHOJ*, který je určen pro studenty češtiny jako cizího jazyka. Články si upravuji dle aktuální úrovně studentů a vytvářím si k nim pracovní listy. Dále do výuky zařazuji materiály z Národního pedagogického institutu ČR (zkouška z češtiny pro trvalý pobyt, zkouška pro účely udělování státního občanství ČR), modelové testy CCE- A1, A2, B1 a cvičné testy *Připravujeme se k certifikované zkoušce ÚJOP UK*, adaptovanou četbu, krátké české zprávy z czechstepbystep.cz.

c. Studenti BA2 mají povinné přednést dva referáty za jeden akademický rok. Témata se týkají jednotlivých regionů ČR, geografie ČR, svátků ČR, popřípadě pravidelně se konajících kulturních akcí v ČR (Karlovarský filmový festival, Pražské jaro apod.). Tímto studenti lépe poznají zemi, jejíž jazyk studují. V jejich studijním programu totiž není zařazen žádný předmět, ve kterém by se obecné informace o České republice dozvěděli.

Studenti BA3 mají rovněž povinné dva referáty za jeden akademický rok. Tématy jsou např. významné české osobnosti, česká a československá kinematografie a divadlo. Na konci BA2 by měli mít studenti jazykovou úroveň A2-B1. Na konci BA3 přibližně B1-B2.

d. V kurzech MA1 a MA2 se zaměřuji na zdokonalení ústního i písemného projevu. Výběrově používám učebnice *Čeština pro středně a více pokročilé* (J. Bischofová a kol.), *Čeština pro cizince, úroveň B1* (M. Kestřánková, G. Šnidaufová, K. Kopicová), *Čeština pro cizince, úroveň B2* (M. Kestřánková, P. Pečený, K. Hlínová, D. Štěpánková), *Co chcete vědět o České republice* (J. Cvejnová), modelové testy CCE - B1, B2, C1 a cvičné testy *Připravujeme se k certifikované zkoušce ÚJOP UK*, adaptovanou četbu. Pracujeme ale především s autentickým materiálem (z internetu např. www.ct24.cz, www.rozhlas.cz, www.radio.cz, z časopisů např. *Reflex*, *Respekt*, *Týden*, *100+1*, dále s filmy, seriály, ke kterým připravuji pracovní listy).

Studenti se učí napsat CV, motivační dopis, résumé textů, vyprávění. V ústní komunikaci se zaměřujeme na dialogické rozhovory (argumentace, debata). Součástí každého kurzu je přehled aktuálního dění v České republice, který si studenti sami připravují a na začátku kurzu prezentují, následuje krátká debata.

2. Večerní kurzy

Večerní kurzy jsou rozděleny do tří úrovní (N1 – úplní začátečníci, N2 – falešní začátečníci a mírně pokročilí, N3 – pokročilí).

Nejčastěji používám učebnice *Čeština expres* a *Čeština krok za krokem* (L. Holá, P. Bořilová), výběrově *Communicative Czech Elementary* a *Communicative Czech Intermediate* (I. Rešková, M. Pintarová), výuku doplňuji materiály z učebnic *Hry a aktivity pro výuku češtiny pro cizince A1.1* (Z. Malá), *Čeština pro cizince A1 a A2* (K. Vodičková,

M. Kestřánková, A. Černá, D. Štěpánková, J. Veroňková), materiály z Národního pedagogického institutu ČR (zkouška z češtiny pro trvalý pobyt), adaptovanou četbou, krátkými českými zprávami z czechstepbystep.cz, vlastními materiály.

Motivace

Velkou motivací u studentů večerních kurzů jsou české partnerky či čeští partneři. Mnoho studentů také spolupracuje s českými institucemi nebo společnostmi a přeje si umět např. napsat oficiální e-mail v češtině či zvládnout telefonický rozhovor s roditelým mluvčím. Neméně podstatnou roli hraje zájem o českou kulturu a historii. Kurzy navštěvují i bývalí absolventi slavistiky, kteří si chtějí udržet znalost jazyka.

Rencontres centre-européennes a semináře výzkumného centra Philixte

I letos jsme spolu s kolegy z jiných sekcí pořádali tzv. Středoevropské setkání a semináře v rámci výzkumného centra Philixte. Na ULB zveme osobnosti, především ze světa literatury, vědce a specialisty na středoevropská studia. Setkání a seminářů se může účastnit i veřejnost.

Café tchèque

Na podzim 2019 jsme navázali na tradiční a úspěšnou spolupráci s Českým centrem a pořádali pravidelná večerní setkání věnovaná českému jazyku a kultuře. Účastníci všech úrovní si během večera mohli ověřit své jazykové znalosti a konverzovat s roditelými Čechy. Naši stážisti si připravili prezentace na různá témata z českých reálií. V průběhu večera se hráli i společenské hry a podávalo se české pivo. V druhém semestru jsme z důvodu pandemie covidu – 19 museli mj. i tuto aktivitu přerušit.

Virtuální česko – francouzský tandem (https://tandems.ulb.ac.be/?page_id=1368)

V letošním akademickém roce jsme zahájili spolupráci s Centrem jazykového vzdělávání MU na virtuálním česko – francouzské tandemu, jehož cílem je podpořit výuku češtiny našich studentů a výuku francouzštiny studentů CJV MU. Tandemoví partneři se schází on-line šestkrát za semestr. Během dvouhodinové schůzky (každému jazyku by měla být věnována jedna hodina) spolu komunikují v obou cílových jazycích. Studenti si během tandemu vedou „journal de bord“ (palubní deník), kam si zapisují své dojmy a hodnocení ze setkání: co se naučili, co je překvapilo, jak se sami cítili v roli učitele. Součástí tandemu jsou i dvě konzultace a závěrečné hodnocení s učitelem.

Další aktivity

Lektor prezentuje studium češtiny na různých setkáních: na začátku roku na setkání studentů BA2, kteří si vybírají volitelný modul. Každý rok se rovněž pořádá *Journée des Langues* (Den jazyků), kde lektor např. uvádí promítání českého filmu nebo filmového dokumentu.

Součástí propagace studia češtiny, ale také České republiky obecně, jsou i neformální akce, zejména tradiční vánoční večírek, kde se setkávají studenti denních i večerních kurzů se zástupci různých institucí reprezentujících ČR v Bruselu (České centrum, konzulární úřad, zástupci krajů v Bruselu, krajský spolek Beseda, Česká škola bez hranic atd.).

26. září 2019 - studenti se zúčastnili mezinárodního festivalu *Transpoesie 2019*, organizovaného sítí evropských kulturních institutů se sídlem v Bruselu - EUNIC Brussels. Akce se každoročně koná u příležitosti Evropského dne jazyků. Tentokrát za přítomnosti českého básníka Jana Škroba.

2. října 2019 - studenti se zúčastnili promítání filmu *Lásky jedné plavovlásky*, následovaného debatou o československé nové vlně v Domě evropské historie v Bruselu.

27. října 2019 - studenti se zúčastnili akce *Revoluce není zahradní slavnost. 1989: Umělci, aktivisté a společenská změna galerie*, pořádané v kulturním centru Bozar Českým centrem Brusel. Čekal je den plný debat s akademiky, pamětníky, politiky a umělci z doby revoluce i ze současné generace. Debaty byly doplněny uměleckými performancemi, promítáním a knihovnou zakázané literatury.

11. listopadu 2019 - v rámci třicetiletého výročí sametové revoluce měli studenti opět příležitost, díky asistentce paní komisařky Věry Jourové, v prostorách Evropské komise zhlédnout výstavu snímků událostí roku 1989, zachycených českými fotografy.

Naši studenti mají možnost pracovní stáže na Velvyslanectví České republiky a v Českém centru.

V letním semestru jsme bohužel museli všechny naplánované aktivity zrušit z důvodu pandemie covidu - 19. Velmi nás mrzelo zejména zrušení Letní univerzity českého jazyka a kultury, kterou každoročně pořádáme poslední dva týdny v červnu.

Podmínky pro výuku

Denní kurzy se konají v prostorách Centre d'Études Tchèque, kde je k dispozici celá knihovna CET (5 000 svazků), CD přehrávače, počítač s připojením na internet a dataprojektor. Večerní

kurzy se konají v některé z učeben kampusu; veškerý technický materiál je třeba si přinést s sebou. Lektor má na CET k dispozici pracovní stůl s počítačem, tiskárnou a skenerem. V Belgii, stejně jako na ostatních lektorátech, jsme museli od 16. března 2020 přejít na on-line výuku z důvodu pandemie covidu - 19. Vyučovali jsme přes platformu Microsoft Teams. Přes počáteční rozpaky a obavy z distanční výuky jsme se i na tento typ kurzů zdárně adaptovali a se studenty se shodli, že to má i svá pozitiva: studium z neformálního prostředí domova, ztráta ostychu před učitelem a spolužáky, celkové sblížení. A mně jako učitele tato nová situace motivovala v hledání nových způsobů vyučování, zdokonalení se v technické stránce vyučování.

Knihovna CET a Facebook

Knihovna CET obsahuje asi 5 000 svazků; hlavní část tvoří beletrie v češtině, ale máme také velký fond publikací historických, zeměpisných, literárněhistorických, literárněvědných a jiných. Kromě toho systematicky budujeme knihovnu překladů české literatury do francouzštiny (to je jedna z nejfrekventovanějších částí knihovny), a studenti i lektor mají k dispozici velké množství lingvistických publikací (nejen překladové slovníky, ale i gramatiky, etymologické, synonymické a jiné slovníky, zajímavosti o češtině aj.).

Kromě toho je součástí knihovny také mediátéka (CD a DVD), asi 100 titulů.

V lednu 2013 jsme založili facebookové stránky *Etudier le Tchèque*, které se nám velmi osvědčily. Fungují jako informační kanál zejména pro studenty denního studia. Dáváme sem studentům doplňkový materiál k výuce, informujeme je o českých akcích pořádaných v Belgii. Studenti si rovněž mezi sebou na našem profilu vyměňují informace týkající se studia bohemistiky na ULB (<https://www.facebook.com/etudier.letcheque>).

Lektor jako člen akademické obce

Lektor češtiny na ULB je plnoprávným členem akademické obce ULB se všemi právy i povinnostmi, které z tohoto postavení vyplývají.

Mezi práva patří zejména přístup k velmi bohatě vybavené knihovně, ale také zvýhodněný zaměstnanecký tarif v menze nebo na sportovních aktivitách ULB. Učitelská karta rovněž lektora opravňuje k volnému vstupu do většiny belgických státních muzeí a galerií.

Povinností lektora je však plně se účastnit života akademické obce, včetně schůzí katedry a fakulty, setkání lektorů s děkanem apod. Kromě toho musí lektor řešit s různými odděleními univerzity i praktické záležitosti – od rezervace místností až po technické problémy.

Spolupráce

České centrum a Velvyslanectví České republiky se podílejí pravidelně na propagaci a organizaci Letní školy češtiny (instituce zajišťují letenky, ubytování pro lektory, propagaci); Dále se podílejí na propagaci veškerých akcí pořádaných CET. České centrum rovněž poskytuje své prostory pro některé akce organizované CET.

Velmi děkuji velvyslanci ČR v Bruselu Pavlu Kluckému a ředitelce ČC Jitce Pánek Jurkové za aktivní podporu činnosti CET v Bruselu.

Konzulární oddělení ZÚ Brusel má v kompetenci i spolupráci s bohemisty. Tímto bych chtěla velmi poděkovat konzulkám Ivaně Zandoně a Sandře Miholové za spolupráci a podporu. Konzulární úřad zásadně pomáhá při zprostředkování stipendií pro studenty češtiny na letní školy do Prahy a do Brna, dále zajišťuje finanční příspěvek na podporu bohemistických studií.

Závěr

Můj osmý rok na ULB se nesl v duchu příjemné spolupráce s kolegy, rovněž s českými institucemi, vše tu funguje na výbornou. Velmi děkuji Petře James, ředitelce bohemistické sekce ULB a CET ULB. Neopomenu studenty, kteří mi byli se svým nadšením pro český jazyk a kulturu po celou dobu velkou motivací. Jelikož od září budu vystřídána novou lektorkou, ráda bych velmi poděkovala Lucii Šafarčíkové a Zuzaně Šepsové za podporu a pomoc během celého mého působení na bruselském lektorátu.

Brusel 31. července 2020

Mgr. Adéla Mazurová